

TESTUL DE SINCERITATE AL BIBLIOTECARILOR NOȘTRI

Vlad POHILĂ

Munca bibliotecarilor, nu mai puțin decît cea a cadrelor didactice sau a lucrătorilor din muzee, este expusă periodic, destul de des, am zice, la tot felul de examene, controale, evaluări. Tocmai de aceea m-a încercat un soi de jenă cînd am decis să propun și eu angajaților BM „B.P. Hasdeu” un test-provocare: să scrie cîte un material ad-hoc, pentru acest număr al revistei BiblioPolis, număr consacrat, aproape integral, aniversării a 135-a de la întemeierea instituției noastre. Puteam să lansez inițiativa în cadrul vreunei adunări a colectivului BM, la vreo întrunire a directorilor de filiale, sau, în ultimă instanță, să recurg la ajutorul administrației, solicitînd emiterea vreunei „directive” prin care să se dispună ca fiecare director de filială, plus un angajat-doi, să prezinte, într-un termen anume, la redacție, scriitura preconizată. Cum însă doream să am niște texte cît mai puțin cazone, „oficiale”, „documentare” și cît mai mult personalizate, am preferat să vorbesc cu fiecă bibliotecă în parte, explicînd persoanelor abordate că revista dorește să publice, în acest număr ceva mai deosebit, nu dări de seamă, fragmente din rapoartele anuale, nici răspunsuri la o anchetă sociologică, ci doar confesiuni, simple gînduri aniversare, dar expuse într-un registru larg, de la sobru la sentimental. Că ar fi minunat ca în aceste scrieri cu subiectul Biblioteca Municipală în viața mea accentul să fie pus pe trăirea individuală, pe spovedania sinceră, care ar scoate în evidență atașamentul pentru locul de muncă și recunoștința pentru alegerea acestuia, fără a exclude însă și eventuale probleme, frămîntări, necazuri, chit că acestea din urmă nu cadrează întru totul cu tonalitatea festivă, aniversară. Nu le-am spus denumirea exactă a speciei publicistice sau literare în care să-și expună gîndurile, din simplul motiv că nici nu aș putea-o defini pe cea mai indicată în asemenea situație. Nici acum, cînd stau cu „recolta” în față: peste 20 de lucrări ale bibliotecarilor noștri – nu aș putea spune cu precizie cărei specii i s-a dat preferință: eseului? tabletei? schiței? povestirii? jurnalului intim ori poate chiar amintirilor de sorginte crengiano-eliadescă? Unde mai pui că printre aceste scrieri și-au găsit locul și niște poezii!

Prima lucrare primită a fost de la Filiala „Alba Iulia”, autoarea ei fiind Elena Căldare (Roșca), o bibliotecară ce prezintă, de altfel, mereu la redacția BiblioPolis-ului (probabil, și la alte redacții) materiale scrise îngrijit și cu suflet. Nici de data aceasta „Ileana de la Alba Iulia”, cum îi spunem cu o subliniată doză de familiaritate, dar și de neascunsă simpatie, nu și-a dezmințit capacitățile jurnalistice. Însă nota sentimentală, unda de sinceritate din acest material-confesiune mi s-au părut deosebit de copleșitoare. Cel mai important e că „Alba Iulia”, într-un fel, a dat startul cel norocos, a fost de bun augur, căci, după această „primă rîndunică”, pe adresa electronică a redacției au început a veni scrieri una mai frumoasă decît alta, de la biblioteci din diferite colțuri ale orașului. Majoritatea absolută a autorilor a depășit admirabil maniera cancelărească de a scrie, a putut renunța la limbajul de lemn, punîndu-ne la dispoziție lucrări cu adevărat valoroase ca mesaj, cu deosebire prin sinceritatea expunerii. Mai curînd fără a-și propune acest scop, cei mai mulți dintre autorii lucrărilor inserate în prezentul număr, la rubrica Biblioteca Municipală în viața mea, au trecut cu brio un test al sincerității profesionale, un examen pe care un specialist, un om care ține la meseria aleasă, trebuie să-l susțină măcar o dată în viață.

Vom menționa că niciunul dintre autorii noștri nu s-a plîns de precaritatea anumitor aspecte ale activității în bibliotecă, dar nimeni nici nu a adoptat un stil triumfalist, excesiv-elogios referitor la munca prestată, la adresa colectivului din care fac parte sau a conducerii BM „B.P. Hasdeu”. Unele gînduri expuse s-ar putea să le fi încredințat pentru prima oară cuiva, în cazul dat – hîrtiei, calculatorului – apoi și redacției BiblioPolis. Ținînd cont de fascinația aproape că generală pentru speciile literar-publicistice sincere, personalizate (jurnalele, memoriile, reflecțiile, spovedaniile...), ne exprimăm speranța, ba chiar certitudinea că aceste excelente confesiuni vor fi savurate cu interes de un număr sporit de cititori, care vor putea desprinde mai multe fațete sau detalii ale gîndurilor, decît am putut face-o noi, la o lecturare mai curînd „de serviciu”. Oricum, în continuare, am dori să punctăm unele aspecte care ne-au impresionat deosebit, să scoatem în evidență niște reflecții și / sau concluzii din care se vede mai clar cum și ce respiră lucrătorii Bibliotecii Municipale la locul de muncă, în colectiv, alături de colegii de breaslă, în preajma șefilor și, desigur, atunci cînd se află – în cea mai mare parte, credem, din orele de lucru – printre cititori, la dispoziția acestora.

Majoritatea absolută a bibliotecarilor, care ne-au scris, se simte bine, comod, „natural” la locul de muncă, percepînd exercitarea profesiei alese nu ca pe o povară, ci ca pe o necesitate vitală, iar unii – chiar ca pe o plăcere, o îndeletnicire ce le produce adevărate satisfacții sufletești. Nimeni nu regretă că a optat în tinerețe – cu cinci, zece, 15, 20 sau 30 de ani în urmă – pentru profesia de bibliotecar. Gradul de satisfacție de la munca în bibliotecă este ilustrat de unele autoare prin calificative sublimatoare referitor la bibliotecă: „a doua mea casă”, „destinul meu” și chiar „tot ce am mai bun în viață”.

Alături de plăcerea de a munci cu cărțile, cu cititorii, dar și cu autorii unor volume, se situează bucuria de a fi util societății în opera de informare și culturalizare a oamenilor, sentiment adeseori secondat de mîndria de a profesa biblioteconomia. Nu în puține cazuri autoarele noastre subliniază că se mîndresc pentru faptul de a munci la Biblioteca Municipală, pe care o consideră o instituție de real prestigiu, fără a neglija importanța altor instituții similare de la Chișinău sau din alte părți. Tocmai aici, cei mai mulți dintre bibliotecari-autori ai rubricii analizate, și-au găsit locul și timpul cele mai potrivite pentru a-și manifesta cunoștințele,

capacitățile, stările de spirit, de a deveni utili comunității, de a fi solicitați de oameni. Alții au găsit în incinta bibliotecii calm, echilibrul sufletesc – de cele mai multe ori datorită ambianței, atitudinii colegilor de serviciu, atmosferei din colectivul în care s-au integrat. Astfel încât, ne putem convinge că sintagma Echipa „Hasdeu” nu este o frază de serviciu, ci o realitate convenabilă dacă nu tuturor, apoi cu certitudine majorității membrilor colectivului BM.

Obiectul mândriei de a profesa munca de bibliotecar diferă de la un caz la altul: cine se bucură de o surprinzătoare evoluție intelectuală, de-a lungul anilor de serviciu la BM; cine – că a făcut masteratul la Universitate sau a obținut o categorie superioară; alții își amintesc cu emoție că pentru munca depusă la „Hasdeu” li s-au acordat diverse mențiuni, diplome, premii.

Am remarcat cu satisfacție și mândria unor bibliotecari de a-și fi înmulțit și desăvârșit abilitățile de a scrie pentru ziare și reviste; de a se fi implicat în elaborarea de biobibliografii sau alte lucrări de specialitate. Deși mai discret, totuși destul de apăsător transpare în aceste lucrări sentimentul satisfacției și mândriei de a fi slujitori ai culturii naționale – românești, în cele mai dese cazuri, sau ai culturilor ce definesc minoritățile etnice conlocuitoare.

Este adeseori menționată și pe drept apreciată șansa de a contacta „pe viu” cu personalități marcante ale vieții literare, artistice, culturale, științifice și social-politice, șansă pe care biblioteca noastră o oferă angajaților săi, se vede, că mai generos decât alte instituții din aceeași sferă. La capitolul contacte sînt amintite și vizitele de documentare, pentru schimb de experiență sau de altă natură pe care nu puține bibliotecare au avut posibilitatea de a le face în diferite orașe din România, precum și în Bulgaria, Ucraina, Israel, Rusia etc. Nu numai lucrătoarele tinere, ci și unele mai în vîrstă, amintesc de avantajul oferit de BM de a se familiariza cu noile tehnologii informaționale, de a beneficia de performanțele IT atât la serviciu, cît și în viața cotidiană, de exemplu, în menținerea unor relații mai strînse cu cei apropiați, plecați la munci sau la studii peste hotare. Familiarizarea cu noile tehnologii informaționale este poate cea mai spectaculoasă latură a politicii promovate de BM de instruire continuă, de-a lungul vieții, a lucrătorilor ei.

Se subliniază în lucrările de referință și eficiența indubitabilă a seminarelor, colocviilor, master-class-elor, a altor manifestări cu caracter instructiv și cognitiv, chiar dacă unor li se par cam dese. În genere, acest sistem, de instruire non-stop, de acumulare continuă a unor cunoștințe, experiențe și practici noi, generează, desigur, și anumite dificultăți, și totuși el este apreciat pozitiv de toți cei care ne-au scris.

Cam în fiecare a doua lucrare este menționat rolul conducerii BM în crearea și menținerea unei atmosfere de lucru favorabile angajaților ei. Nimeni nu așteaptă ca liderul Bibliotecii Municipale și / sau adjunctii doamnei director general să le rezolve problemele, dar este mult prețuit faptul că la direcția BM găsesc înțelegere și sprijin pentru soluționarea greutăților sau limpezirea unor neclarități în activitatea cotidiană. Inițiativele novatoare ale dnei dr. Lidia Kulikovski, aspirația și ambiția dumneaei de a menține BM pe o primă linie de plutire în domeniul bibliotecar, eforturile de a crea în filialele BM condiții propice pentru realizarea unei biblioteci performante sînt apreciate la justa lor valoare de către membrii Echipei „Hasdeu” și sprijinite prin contribuții personale.

Dacă e să facem un rezumat, să tragem o concluzie despre starea de spirit a bibliotecarilor noștri – exprimată și în testul de sinceritate la care i-am provocat – aceasta ar suna astfel: fiecare angajat vrea să fie mai bun (sau nu mai rău) decât colegul de alături; fiecare dorește să contribuie maximum la buna desfășurare a lucrurilor în BM; la fel, își vede rostul aflării în Echipa „Hasdeu” prin a fi util(-ă) cititorilor, chișinăuienilor, comunității.

Cum bibliotecarii noștri au trecut bine și foarte bine concursul neafișat de confesiuni aniversare privind munca prestată la BM – un adevărat examen al sincerității profesionale și pur omenești – aș îndrăzni să propun inserarea acestor lucrări într-o cărțuție aparte, ca un omagiu trudei și crezului celor care au optat pentru serviciul în bibliotecă și nu abandonează această opțiune. Am certitudinea că eventuala carte de spovedanii (sau de reflecții pe temă liberă) ale angajaților Bibliotecii Municipale ar fi un excelent material paradidactic pentru colegii mai tineri, iar concomitent – și un valoros document ilustrativ la o posibilă istorie nu numai a BM „B.P. Hasdeu”, dar și a vieții culturale a Chișinăului la început de secol XXI. Căci, am convingerea: greșesc amarnic cei care consideră că istoria adevărată, cea credibilă, se scrie exclusiv în baza unor rapoarte, dări de seamă, comunicări, acte juridice, documente financiare etc., făcîndu-se abstracție de înscrisuri mai puțin exacte și ferite de rigiditate, ieșite mai mult din sufletul decît din mintea omului.

Sincere felicitări și mulțumiri la fel de mari și sincere tuturor celor care au dat curs sugestiei de a scrie sub genericul Biblioteca Municipală în viața mea, punîndu-ne la dispoziție lucrări ce conferă acestui număr de BiblioPolis un farmec aparte, un spor vădit de omenie și frumusețe.